

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.09.1983, sp. zn. 9 Co 95/83, ECLI:CZ:NSSR:1983:9.CO.95.1983.1

Číslo: 23/1985

Právní věta: Ak orgán sociálneho zabezpečenia rozhoduje o žiadosti žiadateľa o dávku dôchodkového zabezpečenia, je viazaný obsahom tejto žiadosti a nemôže rozhodnúť o priznaní inej dávky dôchodkového zabezpečenia žiadateľovi.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 29.09.1983

Spisová značka: 9 Co 95/83

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod, Rozhodnutí jiných orgánů, Sociální zabezpečení

Předpisy: 71/1967 Sb. § 19 121/1975 Sb. § 110
§ 116

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Úrad dôchodkového zabezpečenia v Bratislave rozhodnutím priznal navrhovateľovi od 1. 1. 1982 starobný dôchodok v sume 2316 Kčs.

Mestský súd v Bratislave preskúmal toto rozhodnutie a uznesením ho zrušil (§ 249 ods. 1 O. s. p.) s odôvodnením, že navrhovateľ uplatnil priznanie invalidného dôchodku, čo vyplývalo aj z jeho žiadosti; preto bolo povinnosťou Úradu dôchodkového zabezpečenia rozhodnúť o uplatnenom nároku.

Úrad dôchodkového zabezpečenia v odvolaní proti uzneseniu súdu žiadal toto uznesenie zmeniť a preskúmané rozhodnutie potvrdiť. Poukázal na závery príslušnej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia ONV v B. z 28. 1. 1983, podľa ktorých invalidita navrhovateľa vznikla v decembri 1981, teda už po dosiahnutí veku 60 rokov, a preto so zreteľom na ustanovenie § 25 ods. 2 zákona č. 121/1975 Zb. patrí navrhovateľovi starobný dôchodok, ktorý mu bol preskúmaným rozhodnutím priznaný. Ďalej uvádzal, že starobný dôchodok po zvýšení za dobu po vzniku národu je vyšší, ako by bol invalidný dôchodok.

Navrhovateľ žiadal uznesenie súdu prvého stupňa potvrdiť. Zotrvával na dôvodoch uvedených v návrhu na preskúmanie rozhodnutia a opätovne zdôraznil, že v žiadosti uplatnil priznanie invalidného dôchodku, o ktorom Úrad dôchodkového zabezpečenia doteraz nerozhodol. Poukázal na svoj zhoršujúci sa zdravotný stav a na okolnosti, ktoré ho nútili podať žiadosť o takúto dávku.

Najvyšší súd SSR uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie.

Z odôvodnenia:

O priznaní dávky dôchodkového zabezpečenia sa rozhoduje na žiadosť, ktorá sa podáva spravidla písomne na tlačive Úradu dôchodkového zabezpečenia (vz. SEVT 89 100 0 - ÚDZ-100). Žiadosť sa podáva na pracovisku (v družstve), ak je žiadateľ v pracovnom pomere (členom družstva), alebo na národnom výbore, a to v mieste bydliska. Konanie o dávke sa začína dňom, keď sa žiadateľ po prvýkrát obrátil na príslušný orgán so žiadosťou. Konanie o dávku alebo o poskytnutie sociálnej starostlivosti možno začať tiež na podnet príslušného orgánu alebo socialistickej organizácie.

Za právne účinné uplatnenie dávky z dôchodkového zabezpečenia alebo poskytnutie služieb sociálnej starostlivosti treba považovať aj žiadosť prednesenú ústne na príslušnom orgáne. Z prejavu však musí byť zrejmé, čo žiadateľ uplatňuje, akú dávku, alebo aké služby sociálnej starostlivosti žiada a pracovník príslušného orgánu dá v tomto smere účastníkovi potrebné poučenie a žiadosť zaprotokoluje (§ 19 zákona č. 71/1967 Zb.).

Z hľadiska týchto zásad bolo treba aj v danom prípade postupovať pri posudzovaní otázky uplatnenia nároku na dávku.

Medzi účastníkmi nie je sporné, že navrhovateľ uplatnil žiadosťou nárok na invalidný dôchodok a že v žiadosti bolo slovo „invalidný“ prečiarknuté a strojom bolo napísané slovo „starobný“. Za predpokladu, že táto žiadosť o invalidný dôchodok bola opravená na žiadosť o starobný dôchodok bez súhlasu navrhovateľa, iba úradným zásahom, bol by názor súdu prvého stupňa v jeho uznesení správny a bolo teda povinnosťou Úradu dôchodkového zabezpečenia v Bratislave rozhodnúť o žiadosti o invalidný dôchodok. Tieto okolnosti neboli však súdom prvého stupňa v potrebnom rozsahu zistené, pretože tento súd nedoplnil dokatovanie na okolnosti, či navrhovateľ pri podávaní žiadosti po potrebnom poučení zo strany pracovníka organizácie, v ktorej žiadosť podával, nesúhlasil s takouto zmenou. Bolo treba preto vypočuť pracovníka, ktorý žiadosť napísal, prípadne od navrhovateľa prevzal, poprípade zistiť, kto takúto úpravu v žiadosti urobil, a ujasniť si, či úprava bola urobená bez súhlasu navrhovateľa alebo s jeho súhlasom.

Zmenu takto v žiadosti uplatňovanej dávky z dôchodkového zabezpečenia nemožno urobiť bez súhlasu žiadateľa, pokiaľ nejde o zrejmý omyl v označení žiadanej dávky, a to ani vtedy, keď právny predpis (v danom prípade ustanovenie § 25 ods. 2 zákona č. 121/1975 Zb.) upravuje len určitý nárok (starobný dôchodok). V takom prípade musí orgán rozhodujúci o žiadosti (pokiaľ žiadateľ s prípadnou zmenou nesúhlasí) túto žiadosť zamietnuť s potrebným odôvodnením a nemôže namiesto uplatňovaného invalidného dôchodku priznať starobný dôchodok, lebo ide o samostatné a rozdielne nároky. Dispozícia daná žiadateľom v žiadosti je pre administratívny orgán rozhodujúci o žiadosti záväzná a nemôže ju sám meniť.

Z týchto dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. a) O. s. p. a vrátil vec tomuto súdu na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie.